Anul I No. 23 Un numer 15 bani Iaşi 1 Mart 1892.

ABONAMENTE
Pe un an 10 lei
Şase luni 5 „
Trei luni 2 50 b.

REDACŢIA
şi
ADMINISTRAŢIĂ
Str. Ipsilante No. 23

RAFUIALA

ZIAR INDEPENDENT APĂRĂTOR AL POPORULUI ROMÎN

Apare Vineri odată pe săptămână

ANUNCIURI
Pag. IV 15 bani linia
„ III 30 „ linia
Inserţiuni şi Reclămé 50 bani linia.

PROPRIETAR
I. MANCAŞ

BIBLIOTECA CENTRALĂ

CE TREBUIE SE FACEM.

Alegerile generale s'au terminat; reprezentanţii poporului au plecat în capitală ducênd cu dînşii multe iluzii de ale acestuia; în toată ţara e o liniște vrednică de un respect religios, în cît pare că poporul nici nu cutează a respira ca doar ar putea auzi cele ce vor spune de la tribuna parlamentului; toată lumea pare mulţumită că s'a achitat, bine sau rău, de datoria sa, şi nu aşteaptă de cît să vază cum se vor achita aleşii!

Şi în această stare de lucruri, o bună parte de oameni cred că au făcut totul, că tăcerea mormîntală a ţărei este singurul scop şi finit la care trebuie să ne mărginim, noi, ceştialalţi cari ne numim popor.

Dacă ar fi să meargă lucrurile tot aşa, atunci tot în aceeaşi stare ne vom găsi mult şi bine. Reprezentantul în parlament va fi redus la propriile sale cunoştinţe, la propria sa imaginaţiune, în propriul său arbitru, în loc ca el să fie in parlament ecoul continuŭ al frămîntărilor de idei cari circulă în ţară. In cât dacă se zice — precum şi este — că regimul parlamentar este pe drojdii, şi că nu mai satisface trebuinţele poporului, această părere, de altfel foarte dreaptă, indică pur şi simpul că oamenii care fac politică estraparlamentară sunt pe drojdii, iar cei cari în adevăr ar putea face o politică sinceră, pornită dintr'un adevărat sentiment al trebuinţelor lor, se dezinteresază, tac şi sufăr. Şi de altfel nici nu se poate esplica în alt mod acest fenomen, căci de unde trebue să-şi scoată parlamentul viaţa sa, dacă nu din viaţa ţărei ale cărei trebuinţe au a reprezenta şi satisface?

In alte ţări, mişcarea începe în popor atunci, când acesta şi-a trimis reprezentanţii la cameră, dar la noi câd ţara tace ca un mormînt, ce voieşte cineva să facă reprezentanţii în cameră? Se'nţelege că dînşii sunt lăsaţi la propriile lor forţe, şi nu se vor ocupa de cât de interesele lor particulare, căci ţara tace, ca şi cum nu ar mai gândi nimene la vre-o noauă îmbunătăţire, afară de cele de cari s'au vorbit în timpul *iarmaroacelor* numite alegeri generale!

Dar alegătorii trebuie să ia aminte că perioada electorală este una din cele mai critice pentru candidaţi, este o perioadă de beţie figurată pentru aleşi, şi de beţie propriu zisă pentru alegători. Aşa că mulţi reprezentanţi au uitat poate cele ce au promis, şi mulţi foarte mulţi alegători au uitat cele ce au cerut. Şi mai mult, atîţa aleşi cred că alegătorii nici nu 'şi mai aduc aminte nici de cererile lor, nici de promisiunile candidaţilor!

Ei bine, tocmai pentru aceste cuvinte, ţara trebuie să-şi continuie mişcarea; căcĭ mişcarea poporului nu poate să se întrerupă nici un moment, dacă ţinteşte poporul la binele general; şi precum individul trebuie să se mişte, ca să trăiască, tot aşa şi poporul întreg tot prin mişcare îşi întreţine viaţa. Dar la noi, în politică, se mişcă numai acei cari aspiră să se căpătuiască din ea, restul aşteaptă cu mînele încrucişate, ca cum ar cerşi de la aleşii lor, cea ce aceştia s'ar îndura să facă pentru popor, şi poporul nu înţelege încă până acum, că raţiunea de a fi a unui reprezentant, este de a fi stîlpul de sprijin al celor cari l'au ales!

Aşa, în alte ţări ca Germania, de pildă, guvernul forţat bine înţeles de reprezintanţi prin aleşii lor, ori de câte-ori, un particular, care posedă un imobil, este îngropat în datorii, în loc ca acel cetăţan să cadă pradă creditorilor săi şi să-şi peardă proprietatea, guvernul zic, plăteşte din tesaurul Statului acele datorii, se face stăpân provisoriu pe proprietatea în chestiune, asigură o pensiune din venitul aceluiaşi imobil, proprietarului său, iar restul îl capitalizază până la suma ce Statul a plătit creditorilor, plus un mic procent, după care particularul îşi reia în stăpînire proprietatea sa; iată dar o idee, care se poate agisa şi la noi.

Creditele noastre cari ar putea face aşa ceva, contribuie din contra a desposeda pe proprietarii de imobile în loc de a-i ocroti!

O altă idee: moşiile noastre de cîmp au finaţe bune şi abondente, stogurile de fîn stau cu anii neconsumate, şi sunt particulari cari posed şi stoguri de luzernă şi de trifoiu şi neputîndule vinde, remân din an în an şi se strică, iar fîn pentru armată se aduce din Ungaria!! *)

Observînd bine modul cum trăim noi Românii, nu putem conchide de cât că ducem o viaţă, sau copilărească, aşteptând ca părinţii să ne dea totul dinainte, sau bătrînească decrepită, căutând ajutor de la fiiĭ noştri. Ne tîrîm pe brînci, ca şi cum, nu am avea picioare, mîrîim în loc de a spune răspicat cea ce ni trebuie, şi de gîndit, nici nu ne mai ostenim, lăsăm pe alţii să cugete în locul nostru. Păcat că mai avem capete, încai să lipsască şi acesta, după ce lipseşte gura şi picioarele!

M. Ronca.

Alegerile Comunale

Este cunoscut de toată lumea că consiliile comunale cât şi cele judeţene, nu sunt de cât o administraţie care trebue să îngrijască de toate cele necesarii unui oraş, cu toate comunele şi cotunele din imprejurime, ce'i aparţin.

Pe lângă acestea ele mai sunt datoare a lucra într'un mod legal, ca ori ce imbunătăţire sau dispositie luată pentru o localitate, să nu fie folositoare numai pentru o parte de locuitori şi daunătoare pentru ceilalţi.

După cum sau constatat până astăzi că ori câte consilii comunale sau judeţene sau succedat, nu a căutat să facă imbunătăţiri, de cât numai de acele, care erau în favoarea celor ce administrau.

Am putea cita în acest loc sute de cazuri, bine constatate, însă fără a

*) Vezi *Lupta* din 25 Februar 1892 la coloana *Informaţiuni.*

căuta să facem personalităţi, vom cita numai câte va, care sunt cunoscute de toţi, d. e.: In oraşul nostru dacă sau făcut asfaltul, nu sau făcut ca o îmbunătăţire pentru toţi locuitorii lui, ci sau făcut numai pentru cei cari stau în centru; pe când cei cari stau mai pe la mărgini, stradele lor nu sunt nici macar pavate, sau chiar dacă sunt câte puţin pavate, apoi sunt foarte rău îngrijite, în cât în timpul glodos au asemanarea celor nepavate de loc.

Tot aseminea se întâmplă şi cu luminarisitul oraşului, şi chiar după propunerea consiliului trecut de a se lumina oraşul cu gaz aeriform, tot numai pentru centru oraşului, cât priveşte despre părţile laterale habar nau, nu se mai îngrijeşte nimeni cu nimica, neimboldiţi de sute de ori până ce se ia o mică dispoziţie.

Şi fiind că această nelegalitate ecsistă de zeci de ani, mai cu osebire pentru clasa cea mai puţin avută, apoi zicem: dacă administraţiunea comunală nu este de cât o gospodărie a oraşului, trebue să fie administrată de oameni buni, gospodari şi onesti aleşi din fie-care despărţire, şi toţi aceştia îşi vor da sptijin unul altuia, ca să facă imbunătăţiri egale pentru întregul oraş.

Numai astfel un consiliu compus din oameni, cari vor lucra conştiincios ar mai putea scoate puţin la lumină Iaşul, din mizeria în care se găseşte.

Inse pentru o astfel de reformă care să cere neaparat, acei oameni ar trebui să nu aibă nici un caracter politic, ci se fie cu desevărşire independenţi, pentru a nu fi supuşi capriciilor, sau hatărurile nimărui, ci să se cugete numai la imbunătăţiri care reclamă interesul publicului, căci este bine constatat că consiliile comunale de până astăzi, fiind aleasă din opoziţie, sau guvernamentali, chiar dacă sau presentat cu un program de îmbunătăţiri, nu au putut de loc satisface dorinţa cetăţenilor, şi iată de ce:

De sau întâmplat ca consiliul comunal să fie ales din opoziţie, guvernul fiind de alt caracter politic, bine înţeles trebuia să caute a-i pune bete în roate, ne admiţând nici un punct din câte s'ar fi cerut pentru îmbunătăţirea oraşului, cu scop, ca prin modul acesta, să fie discredidat în faţa alegătorilor şi de altă dată a nu mai fi aleşi.

Şi iată de ce un consiliu ales din opoziţie, nu poate lucra nimic, şi chiar de geaba mai ocupă scaunele, căutând numai a se perde timpul în zadar, fără a aduce vre-un folos cetăţănilor.

Fiind însă guvernamental acel consiliu comunal, va căuta în tot deauna să bată în struna guvernului, şi va juca numai după cum îi va cânta el, ne vroind a ţinea nici un cont de nevoile oraşului sau ale alegătorilor, ştiind că cu ori ce preţ sub aripa unui guvern poate fi ales ori când.

Iată dar în puţine cuvinte esplicarea consiliilor alese cu caractere politice. Pe când un consiliu ales din oameni independenţi ar avea cu totul altă menire, căci nu ar căuta să se supue voinţei nimărui nici nu ar putea fi la capriciile altora, de cât la acele corespunzetoare binelui public; şi mai bine un consiliu comunal să se disolve de 3—4 ori pe an arătându-şi independenţa sa, de cât să şadă câte 10—12 ani, şi să nu facă nici o imbunătăţire, sau guvernul fiind matur, să-i admită ori ce cerere fără a se opune.

Şi noi credem că un guvern vězênd ales un consiliu de oameni independenţi de voinţa ori cărui partid, mai curând ar căuta ai satisface ori ce dorinţă, de cât a se opune, întru cât el nu se va arăta ostil acelui guvern, şi'şi va căuta numai de interese care reclamă necesitate unui intreg oraş, iar nici cum interese personale de căpătuială.

Astfel până astăzi sau tot ales consiliile câte sau succedat, atât din opoziţie cât şi guvernamentale.

Deci de datoria ori cărui cetăţan este, de astă dată, a face o altă încercare, votând lista cea mai independentă care s'ar presenta, şi care persoane vor fi designate din sinul alegătorilor, iar nici cum pomăzuite de un partid oare care, aleasă la întuneric.

INFORMAŢII

Cu numĕrul aeesta implinindu-se jumătate an de la aparițiunea ziarului nostru, rugăm pe d-nii abonați din localitate, cât şi pe cei din districte, cari au remas în urmă cu plata, să bine-voiască a ne achita costul abanamentului.

Tot odată aducem mulţumirile noastre d-lor abonaţi care ne-au susţinut cu concursul d-lor, spernâd că ne vor susţine şi pe viitor.

Duminică 1 Mart la oarele 1 p. m. dl. Nicu Ceaur Aslan va ţinea o întrunire publică în sala teatrului Pastia, pentru a se consfătui cu alegătorii asupra alegerilor comunale.

Luni la 24 a. c. pe la oarele 8 sara, a isbucnit un incendiu în strada Sf. Gheorghe Lozonschi, în cât au distrus un şir de case cu totul, rĕmăind numai păreţii. Pompierii abia după o oră şi jumătate au sosit găsind aproape totul terminat.

După noul sistem de astăzi, care este şi cel mai prost serviciu al pompierilor de astăzi, orăşenii în asemenea cazuri, perd ori ce speranţă de a mai putea scăpa cu ceva obiecte tefere din casă; căci până se dă de ştire din serjent în serjent la poliţie şi de acolo prin telegraf la pompierie, apoi mai că nu ar mai avea ce căuta pompierii la foc. Era mult mai bun sistemul vechi cu turnul de observaţie.

Suntem positiv informaţi că după un ordin al Ministerului de Resbel, toţi evreii din armată aflaţi prin cancelarii, sunt trecuţi la front.

Noi felicităm pe dl. ministru pentru asemine faptă lăudabilă, şi am dori se servească de esemplu şi celor lalţi miniştri.

Luni la 24 Fevruar s'a făcut a treia întrunire a meseriaşilor şi comercianţilor pentru reinfiinţarea Clubului. Sau dat cetire proiectului de statut, şi după mai multă discuţie s'au luat hotărărea a nu se vota, până ce mai intăi nu vor fi înscrişi cel puţin 50 membri, care la înscriere va trebui să plătească taxa de 3 lei şi unul cotizaţe pe o lună.

Am dori să vedem cât mai curând realisată această dorinţă.

Grupul radicalilor din Iaşi este pe cale a se contopi. Cele mai marcante personaje, s'au mutat cu tot bagajul lor înainte de Sf. Gheorghe, de la radicali, imprăştiindu-se ca puii de pătărniche care încotro au apucat. Ba unii încă au şi făcut cunoscut şefului lor prin publicitate.

Dar pe şeful lor nimic din toate acestea nu'l întristează, căci el a remas incunjurat, ba încă pe fie-care zi căştigă priĕtini, pe care din mica copilărie îi visază, care sunt jidanii. Şi la urma, urmei îşi va forma un partid mai sdravăm numai cu dânşii.

Liberalii au luat decisiunea a-ţiege de primar pe d. Nicu Ganea,—aceasta în caz de nereuşită bine înţeles—ca se mai înglodeze comuna în vre-o datorie, cum au înglodat'o cu asfaltul, de care nu se mai poate descotorosi nici până astăzi; imbogăţind oumai pe nişte ingleji ce veccinic sug la bani de la comună, făcêndu-se reparaţie stradelor câte de două sau trei ori pe vară, şi când cauţi, tot stricate le găseşti.

Cine sunt Jidanii? Cine sunt Românii?

Serisoarea II-a.

Continuare

Reproducem ultima frază din partea I a scrisoarei publicată în No. 22.

Dragă Rosenthal,

. . . . . .

Să luâm cazul dacă nu cade pînă la Martie, eu te sfătuiesc se nu te presinți la examenu, dacă te vei presenta de sigur vei cade, și căzând încă o dată, esci perdut, cuvintele telle. (urméză cóla II)

Multe bah foarte multe se pote explica in acasta lunga frase.... In această frase ţai arătot totă inimo to, înso în adevor totă inimo cunoscând posiţiia nostro esci decis să-mi spui toto înso te popresci fiind că esci legat cu cuvântul.

Mĕ sfotuesci se nu mă duc! fir sigur co nu mă duceam doco nom făceam datoria vis-a-vis de D. *sunt sigur* că doco mû duceam lo examen aşi fi do sigur cŏzut de aceô al d-tale *esci perdut*.

Co doco codeam m'ar fi jucat D-nu Polyzu influenţot de D. dupo gustul lor, şi eram se fiu dus de mult.

Acumă după ce stau bine cu D... n'am de locu fricĕ.

In ori ce cazu pono lo Martie potu dirigea linistit acesta o sciu şi eu, si acosto mi-o comonicat verbal şi medicul primar înso officialmente nu voesce săm dea o hărtie, i-am cerut un act şi dânsu a *rîgŭ*. *Că dupo cŏderea examenului* cur. telle 'mi vei vorbĭ mai mult aici nu potu gôci, ce pocĭ sâm spui, îm batu de erĭ pônă astozĭ capu în zadar.... Acest myster din parteo to n'ul înţellegu. Eu îm inchipuesc atâta, mai ales că Felix e contra regulamentului. că toată direcţ. Sanitară s'a blamat cu acest regulament întrun mod suprem *sie liegt in der Patsche* 1) cum ţice neamţu, si nu scie cum se iase din noroi toră ca se sĕ compromite.

Lassăm o parte că este destulu blamată cu regulamentul: De acea se reservă dînsa cu vorbe multe, de acea mi-o respuns Polyzu rîzônd că am dreptul pônă la Martie, de aceu rîde.

Mocssenţianu, tot de aceeaşi rîde şi *Dimitriu* acel serios evreofob, de acea te reservi şi d-ta în comunicare şi tot de acea n'o vreut sâm arrate Medic primar d'aici hŏrtia de la direcţ. Sanitară. Insă ovreiul este dibaciu; prim secretăru cons. de hygyenă am putut afla: eată ce scrie.

D-le Vice-Preşedinte

Am onoa[illegible] a vă înştiinţa că D. S. Lebel arendator [illegible] farmacie etc. este recunoscut ca dirigent [illegible]isor pănă la Martie, bine-voiţi ai comu[illegible] verbal apoi urmează se se presinte [illegible]menul, cônd va dobôndi dirigenţa de[illegible] Eta cuvintele môt à môt. Ce in[illegible]ceasta jucărie? De cônd se lucrează [illegible]ônd comunicări verbale? de unde [illegible]ţ. că voi scie la examenŭ, că mă [illegible] înainte că voi eşi derigent de finiţ[illegible]i eu că este jocorie? Se vede

[illegible]ţia stă la ingăimală.

că voi toţi sciţi moi mult de cât mine şi de acea vă reservaţi. De aceo num respunde Oxenberg fiind possedă o inimă dură, tu care esci adversarul şi care esci mai bun mi-ai comunicat jumătate.

si cu aceasta nu mo mulţomescŭ eu vreu se sciu totu, mai ales că mă rogi se fiu *jindiscret*, şi în orĭ-ce cazu dacă mă va întreba ciue-va săĭ respunzĭ că sunt recunoscut ca diriginte.

Vin doră prin aceasto dragă şi scumpe amico, am comunica **tot** ce sci, 'ţi juru la vitorul meu că nu voi trăda *nimenului* sfară familiei melle. Sciu că escĭ un om prea bun, possedezi milostenia, şi nu mă vei tortura cu tăcere.

Sci bine co am suferit, am trăit între viaţă şi moarte. Dacă ai tu bucurie pe lume, astăzi eşti eliberat de toate grijele, lassă-mă se mă bucur şi eu pe această lume şi nimic num pote da odihna primitivă de cât un cuvînt de la tini. Te rog *profundalmente* am cocomunica tot; de jurământ esci deja deslegat. Incredinţazăte telegrafic prin D. te sărut cordialmente.

al tău fost frate de suferinţă.

S. Lebell.

Respundemi imediat ponă va veni respuns îm pare parcă trece anul.

Poftim sentimente, limbă, stil, ortografie jidovască judece cetitoriĭ! N. R.

Discursul d-lui Nicu Dimitrescu

ţinut în întrunirea publică de la 30 Ianuar 1892, în sala teatrului Sidoli.

Cetăţeni! Cât de grea este posiţiunea mea în faţa dv. când de la înălţimea acestei tribune trebue să vĕ arăt părerile mele pornite o inimă sinceră, ce 'mi dictează a vĕ ruga pe dv. cari formaţi această înteligenţă şi numeroasă adunare, se mĕ ascultaţicâte-va minute.

Vĕ rog, nu vĕ cuprindă mirarea, căci v'o declar de mai înainte, că eu vorbindu-vĕ, nu cuget la nimic altă, de cât, *la interesul comun al naţiunei creştine ş'a patriei mele.*

Domnilor, până în momentul de faţă, nu aparţin nici unui partid din câte esistă, şi nutresc în mine speranţa, că, D-zeu, iubeşte această ţară şi prin urmare, va veni cred, odată vremea, să se nască în ea, iar esemple de vechi patrioţi şi atunci mi-am zis, cu aceia mĕ voi alia pentru a întări temelia statului meu român, ce e ameninţată a se nimici.

Cât pentru mine, de rĕsbunarea ce vor căuta a mĕ lovi cei despre care voi vorbi, nu e mare, ori-care ar fi felul ei.

Dragi Români! Priviţi în jurul căminului nostru, dacă 'l mai aveţi şi vedeţi ce aspect înfiorător, înfăţoşază astăzi în raport cu sta rea trecutului.

Vedeţi din patru unghiuri ale acestei ţeri, cum totul zace în întuneric şi mizerie, cum totul e numai o *spoială* şi nimic pentru ţară. Căci, noi nu ne gândim la o catastrofă ce va isbucni înăuntrul ţerei noastre, curând sau mai târziu, ce ni pregăteşte inamicul comun spre a ne nimici. Aplause.

Şi vedeţi d-lor că, *ochii inamicului de mult sunt aţintiţi asupra moşiilor statului* şi de va pune mâna şi pe aceste, *atunci, vom fi* **fătiş** *declaraţi cuceriţi* **economiceşte** *si politiceşte;* fiind că, ni lipseşte adevăratul simţ patriotic ca al strĕbunilor noştri, care se măie ţara spre binele şi fericirea ei, precum ni lipseşte şi un glas, glasul poporului crestin, care se o deştepte din letargie şi se o rădice din această stare de moleciune la înălţimea intereselor sale naţionale. (Aplause prelungite).

Aşa dar, fraţi români, cât mai este vreme azi, şi n'a venit încă acea *reme dè apoi*, să ne stringem mic cu mare câţi am mai remas în mijlocul acestei mici ţerişoare, să apărăm *drapelul naţional*, ameninţat a dispăre, şi cu curaj fraţilor, să dăm pept cu duşmanul! (Aplause).

Căci **cine este duşmanul?**

Duşmanul este **Jidovul!** Şi tot ce este *străin*, este o hienă-veninoasă în formă de om monstru, cu o mie de ghiare şi cu un singur cap, dar *cap de diavol*, cu neuumărate suflete, care are la îndămână milioanele, cu care conrupe şi miseleşte ori-care suflare omenească pentru satisfacerea intereselor sale pur miseleşti,—care ne pune pumnul în gură ca se nu putem da alarma, şi mâna în buzunare spre a ne râpi existenţa;—care ne *estrage* până şi măduva din oase pentru a se întări el, şi după aceste, te schinjueşte prin diferite mijloace de esploatare, te ucide cu **mâna misterioasă a aliantei sale;** iar cu cea-l-altă mâna de calău, ne bat într'una, ca pe niste slugi ce leam devenit,—şi copilele noastre remânce, fiindu-le nu numai slugi, dar încă şi mance evreilor, ce 'i alapteazâ, îi cresc sugându-le sângele, abătêndu-le de la credinţa strămoşască, şi perzêndu-le moralitatea; iar în urmă drept recompensă, le vând şi la turci, unde devin cele mai nenorocite fiinţe de pe pământ. (Aplause îndelung repetate)

Inima mi se sfăşie şi mai tare, când trebue să vĕ mărturisesc că, şi pe ministrii altarului nostru sacru, îi vezi batjocoriţi şi bătuţi de evrei.

Şi nu e destul aceasta numaĭ a v'o spune, trebue se v'o dovedesc.

Cred că domniile-voastre, vĕ aduceţi aminte cam pe la 1880 în Iaşi, când a murit rabinul Şor....

Cu toţii ştiţi ce turbată era jidovimea fără deosebire, talmudistă, incultă sau cultă, în acea zi, la înmormântarea rabinului; în cât tot ce întâlniau în cale, distrugeau şi măcelăreau fără cruţare în creştiui, aşa spre pildă, pe preotul Petrovici de la biserica Sf. Pantelemon şi alţi nenumeraţi nenorociţi.

Dosarele tribunalului Iaşi sunt marture în această cauză, precum sunt marture netămăduite şi astăzi vânătăile suferite de preotul de la Trei-Erarchi, bătut tot de jidovi, şi câte alte nenumĕrate probe.

Acuma ca şi mai înainte, când cunoaşteţi bine, cine este inamicul, nu mai staţi nici o clipă la îndoială şi urâtă-l din suflet, şi-l respingeţi din rĕsputeri, fără cruţare, *fie cult sau incult, fie cu perciuni sau fără perciuni*, căci *capul* şi *inima nu ş'o schimbă nici-odată şi ne duc la peire cu cât sunt mai culţi.* (Aplause prelungite).

Dar Domnilor, ca se trec mai departe în această chestiune, vĕ rog se 'mĭ daţi voe, ca după cât mĕ ajută puţina mea cunoştinţă ce o am asupra istoriei să vĕ narez câte-va fapte despre evrei.

Evreii de la perderea patriei lor, împrăştiindu-se prin diferite state spre a-şi câştiga esistenţa, hotărâţi însă cu singurul scop de a *stringe bani*, fie chiar în modul cel mai neomenos, căci, ori-ce soi de întreprinderi onorabile, le erau oprite din causa conduitei lor, de ori-care stat în care se aflau, şi fiind-că, ei între dênşii singuri nu pot nici odată trăi, după cum aveţi destule cunoştinţe şi dovezi, se hotărârâ ca prin bani, se exercite cel mai nerusinos comerciu, adecă *vânzarea de oameni*, şi altele, din care cauză, în Franţa în secolul XIII a sub *Filip al II-lea Augustul*, poporul frances, prinzând o neîmpacată ură asupra lor, i măcelări şi-i isgoni.

In Spania în timpul luĭ *Ferdinand Catolicul*, cam pe la anul 1478 Papa Siest al VI-a permise întroducerea închisiţiunei pentru esterminarea eresului jidovesc, din care cauză, căzu o mulţime de creştini victima acestei răsbunări.

Mai iată d-lor ce zice şi *Voltair* despre istoria Poloniei că:

«*Din cauza jidovilor în Polonia, se dărâ-*
«*mară bisericele, spitalele şi scolile ortodoxi-*
«*lor şi li se impuse se plătească o taxă ar-*
«*bitrară pentru botezurele lor, şi pentru sfân-*
«*ta împărtăşire, în oară ce 250 de lavre ji-*

«*dovești, cântau psalmii lor evraici, fără ca «se-și deslege punga*»

Vĕ obosesc prea mult, d-lor, ascultând atâtea vădite netăgăduite și nesfârșite dovezi de reul ce cauzază pretutindeni acești blestemați semiți în veci inasimiliabili.

Cauza și efectele invasiunei lor în Polonia, chiar și în alte țeri, Domniilor-voastre, vĕ sunt mai bine cunoscute de cât mie.

Deci, permiteți-mĭ, vĕ rog, se arunc din treacĕt o ochire asupra câtor-va acte și propagande oculte ce au sevârșit jidovii în această țară de la venirea lor.

Data mai esactă ce se poate stabili, a năvălirei jidovilor în masă este cred, în timpul Domniei lui Mihai Sturza.

Și Domniile-voastre, cred că vĕ aduceți aminte, că pe acea vreme, trăia *arhiereul Neofit Scriban*; cunoașteți patriotismul de care era însuflețit acest netăgăduit luptător pentru unirea, mărirea și fericirea patriei sale.

El a scris în 1856 Iuliu în 3, în ziarul „Zimbru“ din Iași, un articol politic intitulat: **„Foloasele Unirei Principatelor Dunărene“.** Intre înaltele cugetări, ce cuprinde acel articol, vĕ rog, a-mi hărăzi o minută de ascultare, pentru a vĕ cita una din ele și cu puțin conținut de grai: iată ce zice că: „*Moldova are nevoie de un element nemolipsit cu această cangrenă, un element ce respinge jidovismul, pentru a'l impedica de a face rĕu nației noastre, care li-au dat o așa de bună ospătare.*“

Dar D-lor, ecoul acelui articol, ce dădea *prima deșteptare a Românilor*, produse în jidovime o năprasnică înfărâtare de rĕsbunare asupra autorului, și deci ori cine poate se vadă în arhivele tribunalului Iași, furtunoasa *suplică, ce jidovimea în masă, au iscălit'o și au adresat'o consulului Austro-Ungar, punĕndu-se sub scutul tuturor consulatelor și cerând încetarea gazetei Zimbru,* **darea în judecată penală** *a Arhiereului Neofit Scriban,* **ca întâiul și singurul român** *ce au atacat* **nația jidovască.**

Așa dar, Domnilor, vedeți că de la venirea jidovilor în masă în această țară și până la faptul întâmplat, la **1856**; de abia câți-va ani au trecut, și iată că ei, se declară *o nație în Stat, cu drepturi insușite de nație,* ce cere osânda în temniță a unui recunoscut de mare cetățean, pentru că a îndrăsnit a și apara țara.

Apoi azi D-lor încă, când toate orașele noastre gem de jidovi, cari mai toți nu știu macar vorbi românește, când strade întregi de sute de metri, sunt proprietăți numai jidovești și când ici, cole, vezi câte-un român meseriaș sau comerciant, ca vai de el. (Aplause)

Azi când indestulații rezeși de altă dată și marii proprietari români au devenit niște proletari în țara lor.

Azi când bisericele noastre creștine, li-au daramat jidovii și s'au format în locul lor grădini cu alee spatioase, ca acea din strada Primăriei, alăturea cu scoala de meserii și altele. (Aplause)

Azi, cetățeni, când moșiile cu care glorioșii și piosii noștri domni și moșneni au înzestrat bisericile, sunt mai toate date chilipir in arendă jidovilor, iar scolile a locașurile sfinte cad în ruină. (Aplause)

Azi, iubiți români, când meseria, industria, comerciul, în fine toate soiurile de articole necesare în ori ce fel de întreprindere, și de hrană, ni le-a răpit, a pus ghiara diavolească de jidodov pe ele. (Aplause)

Azi, când masa poporului din oraș și țeranul, e tâmpit fără de margini, fiind adapat de jidov cu cele mai veninoase băuturi, pentru a-l aduce în perfecta stare de corupție și de slăbăciune a tuturor facultăților sale fisice, ca ast-fel se profite mai ușor de el. (Aplause)

Azi d-lor, când acest țeran, e rob jidovului, fiind-că pentru el muncește, incult, tâmpit și bolnăvicios, a remas ca jidovului doctor, se-i fie milă de starea în care este adus de coreligionarii sei, și să-l caute cu durerea de inimă jidovască, dându-i rețele și medicamente tot jidovul.

Azi, tocmai, când de la *petica* și *ciolanul din gunoiu și până la briliantul cel mai scump,* e numai în mânele jidovului; în cât noi românii am ajuns așa sărăciă în țara noastră fertilă, de perim în ea. (Aplause tumultoase)

Azi d-nii mei, credeți de cuviință d niile voastre, că streinii, jidovii acești ospeți nepoftiți, din cauza vinei voastre că n'am pus stavilă năvălirei lor, am fost ospitalieri; că acum meritĕ, trebuesc a fi asimilați cu noi românii, a avea aceleași drepturi egale, și că numai prin acest mijlec *pretins înaintat,* credeți dv. că am procura fericirea țerei cu acest element străin de toate și nelegat absolut întru nimic cu noi? (Aplause)

Această ideie D-lor, părtinitoare străinilor, n'o pot taxa, de cât nepatriotică și svonită cu precugetare rea.

Căci n'aveți exemplu necontestat, în ochii Dv. de aproape o jumătate secol, de când *Muntenia* și *Moldova* se unirĕ cu trup cu suflet într'un tot; esemplu matur, demn și patriotic, de cât acel cu care vĕ serviți Dv. Căci aceste 2 elemente, munteni și moldoveni, nu sunt străine întru nimic, e unul și acelaș de când există; au aproape vechimea stăpânirei egală a acestui pământ, au aceiaș religiune sunt de aceiași gintă, *sunt frați nu de cruce, ci de sânge între ei.* (Aplause)

Și cu toate aceste, d-nii mei, vĕ întreb sperând că veți avea curajul a zice că *noi, Moldovenii nu suntem* **asimilați** *încă cu frații noștri Munteni,* n'avem în realitate drepturi egale nici în funcțiuni civile, nici militare, n'avem suferinți egale, n'avem bucurii egale, ci numai dări și datorii egale. (Aplause)

Cât de sus sunt ei și cât de jos suntem noi!

Deci vedeți d-lor că există în ascuns în firea omeniască, *un ce prigonitor* și *un ce ocrotitor.*

Dar încă jidovii, închipuiți-vĕ, numai, când vor fi asimilați, vor avea drepturi egale, ca noi românii, și vor lua parte la toate dregătoriile, când vor fi de la copiști până la deputați, senatori ba și miniștri; atunci d-lor *e sigură și naturală peirea națiunei noastre, prin invadarea jidovilor în masă facilitată de frații lor* **prefecți** *și* **vameși.** (Aplause

Dacă astăzi te ploua în biserică și cade în sgomotoase)

darapanare și soarta servitorilor ei a devenit nesuferită. (Aplause)

Dacă astăzi n'ai scoli românești de ajuns și aceste câte sunt, ca vai de ele și pline de jidovi.

Dacă azi române ești străin în țara ta: a. poi închipuești atunci, ce fericire te așteptă, când jidovul îți va fi frate, fără se vrei, când biserica se va preface în havră, când rabinul va înlocui preotul, când talmudul va înlocui Evangelia; și când limba ta dulce românească pentru care t'ai varsat singele, va deveni cu încetul o limbă moartă, car limba ovreiască va fi limba oficială a statului tĕu român! (Intreruperi cu aplause entusiasmate)

Azi Domnilor, credeți Domniile voastre de cuviință că chestia națională nu e importantă? când țara întreagă e îngenunchiată jidovilor **când patin de deschizi gura contra lor, creditul statului imediat e sdruncinat;** când cetățenilor cărora d-voastră le solicitați voturile numai cu *brașoave*, dispar în mormânt, unul, câte unul pe nesimțite din causa traiului greu de azi;—credeți că această chestie n'are loc?

Ce așteptați.

Respundeți, până când n'a sunat încă ora peirei noastre, căci în acel moment va fi prea târziu, respundeți acum dacă sunteți adevărați patrioți și barbați politici prevĕzători sinceri.

Respunde d-le avocat, nu te teme de perderea clientelei d-tale jidovești (Aplause)

Respunde d-le proprietar de moșie, nu te te teme, că jidovul nu-ți va mai lua moșia în arendă sau nu-ți va plăti un ban câștiu anticipat, sau că recoltă nu-i avea cui s'o vinzi? (Aplause frenetice)

Respunde d-le jurnalist, în această chestie, astfel tratată, respunde fără sfială, că vocea d-tale va putea pătrunde până la urechile abonaților d-tale jidovi, cari convingĕndu-se de nobilul și patrioticul d-tale respuns, îți vei perde acești abonați? (Aplause)

Respunde d-le candidat, la comună, cameră, sau senat, ce ai ajuns azi, a satisface câte cereri jidovești, fiind-că ai nevoe de votul lor; ba, încă mai mult, îți servește cauza și ca agent electoral!—respunde, nu te teme că nu te vor vota jidovii. (Aplause)

Respunde d-le ce ești amic sincer cu jidovul, nu te teme de perderea prietiniei, respunde fără șovăire, că auzind jidovii d-tale numiți prietini încă de pe băncile scoalei, te vor ură și nu te vor protege cu mijloacele lor obicinuite. (Aplause)

Respunde și tu nenorocite române, ce crezi că fără jidov în această țară ești perdut? dacă această chestie pur națională este vitală, și are sau n'are nici o însemnătate? (Aplause)

Cunoscêndu-vĕ interesele în parte ce le aveți, vĕ respund eu.

— Da, domnilor, este cea mai importantă chestie, *este egală cu esistența noastră ca individ și ca stat Român.*

Este mai importantă cred, decât neaparata necesitate ce se simte de ori care om, cu împărțirea de pământuri la țerani.

Aceste două mari chestiuni, lăsând la o parte numai pentru moment, cele-lalte, sunt în aceeași cumpănă; însă, chestia națională preponderează, atârnă ca mai grea, și de aceea cred, că trebue rezolvită mai întâi, macar în parte, prin legi speciale, economice și protegiuitoare pur naționalității noastre române, și imediat în acelaș timp să urmeze și împărțirea de pământuri; căci una fără alta n'am făcut ce trebue să facem.

Și cu drept cuvênt,—dacă s'ar da pământuri la țarani, ceea ce trebue să se dea, și în urmă, v'ați ocupa de alte legi, iarăși urgente, să admit, sau v'ați ocupa mai mult de certe politice așa numite, după cum se obicinuește, și ați paralisa această importantă chestiune pendinte înaintea parlamentului, ce ar însemna această faptă, lăsând-o ca multe altele la dosare, dacă nu, noi românii ne-am dat singuri în cap mai reu cu darea pământurilor la țerani?

Și iată pentru ce!—Cu acest prilej, abandonând această chestie națională, am îmbogăți și mai mult străinii, ceea ce este știut că toată munca, recolta și banul țeranului, în buzunarul cui întră, dacă nu în a jidovului; și ce ar fi atunci românul avênd numai pământ și nefind pus sub paza și scutul unor legi speciale, legi economice?

Ar fi acel țeran, încă mai corupt, rob mai mare ca din trecut, împovorat și lucrând ogorul seu pentru streini; iar el tot gol și mai tâmpit și strivit de miserie, ar peri pe fie-ce ce zi indoit numărul lor. (Aplause)

Haideți, d-lor, nu mai umblați cu chestii urgente ca votul universal, republica, liga moldovenească și altele de această natură.

Lasați la o parte diferitele nemulțumiri, indignări și certe de tot soiul și adese-ori ridicule, ce v'au desbinat și făcut în partizi.—Nu căutați cine-i astăzi la guvern sau cine va fi mâne, în fața unei așa de mare și importantă chestiune, când vedeți că țara e în primejdie și nenorocirea bate la ușă spre a ne prăpădi, căci ne găsește desbinați. (Aplause)

In fața pericolului de care națiunea română este amenințată, țara întreagă, trebue să se deștepte ca un singur om, și să se apere.

Salutați dar, cu toții, această patriotică și măreață ideie, ivită încă dela **1856** și agitată în diferite rânduri, însă nici odată ca **acum,** — așa dar, cu toții s'o sprijinim (Aplause prelungite).

(va urma)

Ocasiune rară

De vînzare una mașină de cusut de ori ce fel de lucru, începênd de la ma- ria cea mai fină și până la piele ci mai groasă. Sistem cu totul nou care n'a fost întrebuințată de cât de luni. Preț foarte avantajos.

Pentru informațiuni, a se adr. la redacția acestui ziar.